

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammassa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

5) Eivät ole laisinkaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tekstiilipettajaliitto TOL ry on täysin eri mieltä esityksen kohdasta ” Esitämme, että nykyisistä lukiodiplomeista kotitalous korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla. --Toiseksi esitämme, että käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.”

Olemme samaa mieltä siitä, että käsityön lukiodiplomia kannattaa kehittää muiden lukiodiplominen tavoin. Lukiodiplomit ovat taito- ja taideaineiden kypsyysnäyte, joka vastaa ylioppilaskirjoituksia. Käsityö on laaja-alaisempi kuin teknologia ja teknologiaa on kaikissa oppiaineissa. Teknologia voi olla siis osa käsityön lukiodiplomia kuten tähänkin asti. Selvityksessä viitattiin, että rehtoreiden ja koulutuksenjärjestäjien taholta oli kyselyn perusteella suurta valmiutta teknologiaan keskittyvän lukiodiplomin suhteen, mutta heiltä ei oltu kysytty mielipidettä käsityön lukiodiplomin korvaamiseen kokonaan teknologiadiplomilla. Kysymysten asettelu on mielestämme johdatteleva.

Kotitalouden lukiodiplomi tulee myös säilyttää.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemiksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomin asemaa on selkeytettävä lukiokoulutuksessa. Taito- ja taideaineiden asemaa halutaan parantaa lukiodiplomin kehittämistyöllä.

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

OPH:lla on paras ymmärrys lukiokoulutuksesta ja sen järjestämisestä Suomessa. OPH osaa parhaiten ottaa huomioon lukiodiplomien erilaisuuden.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) - asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Onko vaarana, että muita lukiodiplomeita ja niiden pohjakursseja ei kehitetä tasavertaisesti kuvataiteen, musiikin ja liikunnan rinnalla? Tekstiiliopettaliiton kanta on, että käsityöstä haluttaan seuraavan opetussuunnitelman myötä lukion oppiaine.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kaikkia lukiodiplomeita tulee kehittää tasapuolisesti

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittäjälukioverkoston näkemys on turhan suppea.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Verkko- ja virtuaaliopetuksen mahdollisuuksia kannattaa selvittää, mutta ne eivät saa syrjäyttää lähiopetusta.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tämä nostaisi lukiodiplomin taito- ja taide-aineet samalle viivalle muiden oppiaineiden kanssa.

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kansallisen arviointiverkoston on oltava mahdollisimman kattava otos suomalaisista lukioista.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yrittäjyys- ja työelämäosaamisen opetus sisältyy yhteiskuntaoppiin, joka on jo yo-tutkintoaine. Kotitalous on enemmän kuin sen nimi antaa ymmärtää. Maailmassa on paljon asioita sekä haasteita, joiden ratkaisuihin kotitalous antaa eväitä.

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityön lukiodiplomi on säilytettävä! Syksyllä 2021 uudistuvan lukion kaikki laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sisältyvät käsityöhön.

Käsityö ja muotoilu osana lukiokoulutusta vahvistavat sitä, että meillä on tulevaisuudessakin käsistään taitavia työntekijöitä alalla kuin alalla. Meillä tarvitaan yhä ylioppilaita, jotka lukio-opintojen aikana ovat konkretisoineet teoriaa käsin kosketeltavaksi tekemiseksi. Käsityö on laaja-alaista ajattelun taitoa, jossa valmis tuote on vain osa prosessia. Se on kokonaisuuksien hallintaa ja uuden luomista, materiaalien ymmärtämistä, kolmiulotteisen muodon hahmottamista, työvälineiden käyttöä ja teknologian hyödyntämistä. Käsityössä tarvitaan ongelmanratkaisu- ja innovaatiokykyä, sekä rohkeutta toimia muuntuvissa tilanteissa. Se vaatii tekijältään toimeen tarttumista, yrittämistä ja uskoa siihen, että kykenee tekemään myös itse. Käsityö kytkeytyy osaksi ympäröivää maailmaa historiassa, nykyisyydessä ja tulevaisuudessa.

Teknologia on muotoilun ja käsityön ”työkalu”. Käsityö ja muotoilu sisältävät teknologiaa, mutta teknologia ei automaattisesti sisällä käsityöllistä ajattelua ja materiaalin muokkaamista. Lukiodiplomina teknologia olisi liian kapea-alainen yhteiskuntaan valmistavassa lukiossa. Teknologia sisältyy kaikkiin oppiaineisiin ja lumate-aineet ovat jo mukana yo-kirjoituksissa.

Käsityötä voi opiskella joissakin lukioissa, eikä sillä ole valtakunnallista opetussuunnitelmaa. Käsityön lukiodiplomi tarvitaan, jotta käsityö säilyy osana lukiokoulutusta.

Lukiodiplomia voidaan ja kannattaa kehittää. Teknologia- termi tulee määrittää tarkemmin, jos se halutaan osaksi käsityön lukiodiplomin nimeä.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Käsityöllä ja kotitaloudella ei ole kehittäjälukioita. Mukana kehitystyössä tulee olla pedagogiset ainejärjestöt ja OPH.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

3) En osaa sanoa

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Hankala-Vuorinen Minna
Tekstiiliopettajaliitto TOL ry